

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni ca publicațiune juridică și săptămânal ca organ de publicațiune judecătorească

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, instit. fin. avocați etc.

Pe un an 200 Lei
Pentru magistrați pe an 160 " "
Un număr simplu 8 " "
Un număr dublu 16 " "
Un număr vechiu 12 " "
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băii No. 13. — Ad ministrăția : Str. Regina Maria Nr. 34 (Radio Reclam România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adție,
TELEFON 630.

SUMARUL:

1. Dificultăți în aplicarea legii pentru înfrânarea speculei ilicite din 17 Iunie 1923 de *Wladimîr Mavrodineanu*
Consilier la Curtea de Apel din Tg.-Mureș
2. Noule legi. Observări de *Stefan Laday*
3. Jurisprudența stabilită de Inalta Curte de casație și Justiție. Complexul pentru Ardeal și Bucovina.
4. Lista notarilor publici din Ardeal.
5. În Supliment legi: Regulamentul legii speculei, Statul funcț. publici. Legea unificată a impozitelor (line).

se cere o întinsă cultură juridică și o completă cunoștință a tuturor legilor în vigoare, care trebuiesc puse de acord, pentru a evita conflictele sau anomaliile.

Un exemplu recent îl prezintă noua lege pentru înfrânarea speculei și regretăm că bunele intențiuni ale legiuitorului au fost redată într'o formă care se resimte așa de mult, pe urma aceleași lipse de metodă.

Asfel întrând în cercetarea ei și oprindune la art. 16. vedem că aliniatul III vorbește de neaplicarea art. 60. din codul penal. Firește este vorba de faimosul art. 60, din codul penal român în baza căruia când instanța de judecată găsește că, în favoarea vinovatului, militează circumstanțe ușurătoare poate reduce considerabil pedeapsa prevăzută. Interzicându-se aplicarea art. 60. din codul penal român însemnează că în cazurile anume prevăzute de art. 16. alin. I. pedeapsa nu va putea fi redusă sub minimul prevăzut de lege, chiar când se constată în favoarea vinovatului circumstanțe ușurătoare. Dificultatea se ivește însă sub regimul codului penal din Transilvania unde nu există art. 60. și în care, materia circumstanțelor ușurătoare este reglementată într'alt mod prin art. 91 și 92. Bănuesc că legiuitorul a înțeles să nu dea latitudine instanțelor judecătorești de a reduce pedeapsa sub minimul fixat. Aceasta pare a fi intenția sa și prin urmare în Transilvania trebuie înlăturată aplicarea art. 92. c. p. Pentru ca voința legiuitorului să fi fost complet redată trebuia ca în alin. III. al art. 16 să se adauge și art. 92. c. p. Trans., alături de art. 60 c. p. rom.

Dificultăți în aplicarea legii pentru înfrânarea speculei ilicite din 17 Iunie 1923

Instanțele judecătorești din Ardeal s'au găsit de multe ori în fața unor penibile conflicte de legislație provocate nu atât de împrejurarea că pe teritoriul țării se aplică legiuri diferite, dar mai mult din cauza superficialității și a lipsei totale de metodă cu care se codifică la noi.

Revistele juridice, în nenumărate rânduri s'au ocupat de aceasta chestiune, „Ardealul Juridic” a ridicat o foarte interesantă polemică în urma conflictului de legislație provocat de legea greutăților și măsurilor metrice.

Am putut spera că cele spuse atunci vor folosi astăzi. Ne-am înșelat însă, căci se persistă în vișiu cu aceeași tenacitate și lucru va dăinui atâta timp cât se va păstra actualul sistem imperfect de codificare: Nu trebuie uitat că este ușor să dai titlatura de: „lege” unor principii exprimate în fișuri, capitole, paragrafe, articole și alinate numerotate, dar este foarte greu să codifici în așa fel în cât opera să poarte cu drept cuvânt titlatura de „lege”.

Dincolo se cere o ușurință de stil; aci

Trecând mai'nainte la articolul următor, vedem în alin. III. aceeași ignorare a codului penal Trans., căci se preocupă numai de pedeapsa recidivei reglementată prin art. 43 și 46, c. p. rom., pe când codul penal Trans., reglementează recidiva cu totul într'alt mod și — bineînțeles — prin alte articole. Aci conflictul este flagrant și dificultatea e cu atât mai mare cu cât acolo unde legiuitorul a vrut ca instanțele judecătorești din teritoriile noi să procedeze conform vre-unei legi a cărei aplicare nu este încă întinsă acolo, a spus expres ca acea lege în partea referitoare, se întinde pe tot teritoriul țării (vezi art. 27. alin. II). Se înțelege deci că nu s'a gândit să întindă și aplicarea dispozițiilor art. 43 și 46 din c. p. rom., căci alt-fel ar fi spus'o expres cum a făcut la art. 27. alin. III. În această situație, cu greu se mai poate susține părerea, în general admisă, că în conflictele dintre legea locală a unei provincii alipite și legea statului pe lângă care s'a alipit are precădere legea statului. ¹⁾ O soluție judicioasă nu se poate da de cât printr'o lege interpretativă.

Art. 18. alin. ultim stabilește un minim de pedeapsă pentru cei care vor fi *tănuit* cu bună știință mărfuri acaparate de alte persoane. Este cazul să ne întrebăm ce înțeles are cuvântul: *tănuit*? Înțeles-a legiuitorul să păstreze sensul ce i se dă în limbajul zilnic, sau a înțeles să-i păstreze sensul ce îl are în limbajul juridic? În limbajul de toate zilele „a tănui” însemnează „a ascunde”. În limbajul juridic a tănuii însemnează acela care cunoscând origina delictuoasă a unui obiect, îl ascunde, cumpără sau îl primește în dar. De sigur că legiuitorul a înțeles să păstreze sensul limbajului zilnic căci altfel n'ar mai fi avut nevoie să adauge cuvintele: „cu bună știință”. Tănuire în sens juridic nu poate fi fără bună știință, prin urmare pedeapsa prevăzută de art. 18. alin. ultim se aplică numai celor ce vor fi ascuns iar nu cumpărat sau primit în dar. Se înțelege că în această ipoteză legiuitorul ar fi fost mult mai clar dacă ar fi întrebuințat cuvântul: „ascuns” care nu putea avea de cât un singur înțeles, în loc de cuvântul „tănuit” susceptibil de două înțelesuri.

¹⁾ Curtea de apel Cluj, într'un conflict isvorât din aplicarea Legii măsurilor și greutăților metrice a dat preferință legii locale de procedură cum accentuiază Dl. V. M. Dimitriu, în observația ce alătură. Dl. Corneliu Botez. Consilier la Inalta Curte de Casație comentând acea sentință a susținut părerea opusă în privința codului. Ambele au fost publicate în „Ardealul Juridic” No. 17 și 18, anul II (1922).

Dacă aci legiuitorul n'a vrut să fie des-tul de clar, în art. 7, 9, 10 și 19, s'a arătat preocupat de această idee, căci prin aceste articole instituind, ca pedeapsă accesorie, sancțiunea amenzii îi dă calificativul de: amendă penală. Socotim că — în speță — o asemenea preocupare era absolut inutilă, căci de la sine se înțelege că într'o lege cu caracter represiv, o amendă dată ca pedeapsă accesorie unei persoane fizice culpabilă de o infracțiune nu poate avea de cât caracterul penal. De asemenea este de prisos determinarea caracterului amenzii stabilită de art. 13, căci unei persoane morale nu i se poate da de cât o amendă civilă. Dar asupra acestor particularități nu ne-am fi oprit, căci n'ar fi avut de cât un interes academic, dacă cel puțin legiuitorul ar fi fost consequent și ar fi determinat caracterul acestui gen de pedeapsă de câte ori o stabilește. În adevăr în art. 11 alin. 1. art. 20 și 21, se vorbește despre amenzi fără însă a adăuga ceva în privința naturii lor. Această inconsecință nu prezintă însă nici o dificultate practică, deoarece după cum ne-am pronunțat deja toate amenzile prevăzute de o lege cu caracter așa de represiv, nu pot fi de cât penale și deci susceptibile de a fi transformate în închisoare când sunt date contra unor persoane fizice.

Legiuitorul prin art. 20. consideră drept contravențiuni anumite infracțiuni la legea prezentă, iar la art. 16. vorbește despre delict, fără însă a arăta pe care anume infracțiuni le considera ca atare. Este evident — în tot cazul — că infracțiunile la prezenta se împart în aceste două categorii și importanța practică stă în faptul că pentru existența recidivei la delict art. 16. cere alte condițiuni de cât la contravenții (art. 23). Sub regimul codului penal român chestiunea nu prezintă nici o dificultate căci art. 8. arată normele pentru clasificarea infracțiunilor ca delict, iar art. 9. arată normele pentru clasificarea infracțiunilor drept contravențiuni. Conform art. 8. sunt delict toate infracțiunile pentru care se prevede închisoarea corecțională de la 15 zile la 5 ani, interdicțiunea drepturilor politice sau civile și amenda de la 260 lei în sus.

Conform art. 9. sunt contravențiuni toate acele infracțiuni care se pedepsesc cu închisoare de la 1 zi la 15 zile și amenda până la 250. Legea prezentă nearătând alte norme de clasificare, este evident că trebuiesc aplicate normele arătate mai sus.

Dificultatea însă se ivește în Trans., unde

codul penal în vigoare se depărtează cu desăvârşire de la normele de clasificare admise de codul penal român şi se mărgineşte a clasifica pe fie care infracţiune, ca crimă, delict sau contravenţie prin chiar articolul care o prevede. Aşa dar pentru ca legea de faţă să nu provoace nici o dificultate în Trans. trebuie ca fiecare infracţiune să fie denumită în parte ca delict sau contravenţiune, aşa cum de altfel a făcut-o la art. 20.

Soluţia nu poate sta de cât în intenţia legiuitorului care este evidentă, adică se referă la normele prevăzute de codul penal român.

Prin urmare vor fi delict infracţiunile prevăzute de art. 7, 9, 10, 11, 25 alui II, iar contravenţiuni vor fi cele prevăzute de art. 20 şi 21.

Deşi această soluţie este în contradicere cu faptul că codul penal român nu este întins în Trans. totuşi altă soluţie practică nu există căci altfel, infracţiunile n'ar putea fi clasificate şi prin urmare art. 16 şi 23 ar rămâne inaplicabile. Iată unde duce o codificare superficială şi lipsită de metodă!

Legiuitorul în dorinţa de a asigura o cât mai reală aplicare a prezentei legi a introdus art. 25 prin care *dă dreptul?* ori cărui cetăţean ca să ceară facerea cercetărilor. I se pare legiuitorului că a spus ceva nou sau a acordat drepturi noi cetăţenilor?! Şe înşală căci după principiile cele mai elementare de procedură penală atât în România veche cât şi Transilv., ori-care cetăţean are dreptul să denunţe ori-ce infracţiune pentru care nu se cere plângerea părţii vătămate. Deci iată o dispoziţie de prisos sub raportul juridic. Alineatul II. al acestui articol provoacă un nou conflict de legislaţie căci face trimetere la art. 190 c. p. care în c. p. Trans. se referă cu totul la altă chestiune.

Ocupându-se despre urmărirea adecă despre începerea procedurii judecătoreşti (art. 527. pr. p. alui. ult.), legiuitorul înstitue prin art. 26 alin. ult. un sistem de pornirea procedurii care în special pentru Transilvania, constituie o derogare dela dreptul comun (art. 525—527—528 pr. p.) asupra căreia atragem atenţia instanţelor judecătoreşti. O urmare importantă a acestui sistem este că judecătorul de ocol nu mai comunică actele reprezentantului parchetului şi nu se poate desînvesti prin stingerea procedurii în caz când eventual, reprezentantul parchetului de pe lângă judecătorii de ocoale ar renunţa la acuzare, iar vătămatul nu şi-ar însuşi-o. Instanţa de jude-

cată trebuie să se pronunţe prin achitare ori condamnare. Adăogăm că acuzarea alături de reprezentantul parchetului poate fi susţinută şi de către cei ce au constatat infracţiunea (art. 30).

Trecând la formalităţile de judecată legiuitorul s-a arătat preocupat de ideea unei proceduri sumare şi expeditivă. Plecând dela această idee a reinviat şi a înstins şi în Transilvania admirabila lege pentru instruirea şi judecarea flagrantelor delictelor din 13 Aprilie 1913, care în literatura juridică de multe ori este denumită: Legea micului parchet. Titlul oficial însă, este cel indicat mai sus şi, poate că pentru Transilvania, ar fi fost mai nemerit dacă se păstra numai titulatura oficială, căci cealaltă denumire va produce multe confuziuni. Si fiindcă vorbim de Transilvania prevedem mari dificultăţi din cauză că instanţele judecătoreşti încă nu sunt prevăzute cu întreaga colecţie de legi din vechiul regat, iar în comerţ, o lege ca aceasta, este cu neputinţă de găsit. Cum se poate pretinde aşa dar, ca instanţele judecătoreşti să procedeze legal, când nu au la îndemână instrumentul şi nici măcar nu i se dă putinţa să şi-l procure căci, la noi legea intră în vigoare a doua zi după ce a fost votată şi publicată! Lucrul se pare cu atât mai ciudat aci în Transilvania cu cât sistemul de publicitatea legilor era mult mai întins şi mai real, iar pe de altă parte fie care judecător primea regulat în fie care lună câte un buletin oficial redactat de ministerul de justiţie care cuprindea toate legile votate până la zi.

Dacă la confecţionarea legii pentru înfrânarea speculii ar fi prezidat o metodă cât de simplă, toate aceste piedici ar fi fost înlăturate, reproducând dispoziţiunile legii la care face trimetere sau publicând din nou această lege pentru teritoriile alipite, ori intervenind la ministerul de justiţie ca să fie trimisă în broşură tuturor instanţelor judecătoreşti din teritoriile alipite precum şi autorităţilor poliţieneşti. Atragem atenţia că Legea pentru instruirea şi judecarea flagrantelor delictelor îşi are aplicarea numai în oraşele reşedinte de tribunal şi adăogăm că deşi art. 1. „Vorbeşte de oraşele reşedinţă de judeţ” iar în Transilvania sunt oraşe reşedinţă de judeţ care nu sunt reşedinţă de tribunal (Făgăraş, Diciosănmartin) totuşi având în vedere intenţia vădită a legiuitorului şi economia legii rezultă că acea lege nu se poate aplica de cât în oraşul unde funcţionează parchetul şi prin urmare în Transilvania îşi

va avea aplicare numai în orașele reședinte de „tribunal“ iar nu reședinte de județ. În vechiul regat se poate zice fără nici o dificultate orașe reședinte de județ în loc de reședinte de tribunal de oare-ce tribunalele toate sunt așezate numai la reședința județului. Art. 28 alin II. arată că citarea învinutului se va face pe cale administrativă conform art. 28 Legea judecătorilor de ocoale. Iată o nouă dificultate! Înțeles-a oare legiuitorul să întindă acest sistem din vechiul regat și în Transilvania unde există o procedură de citare mult mai simplă și mai expeditivă? Ne îndoim. Legiuitorul a ignorat pur și simplu faptul că Legea judecătorilor de ocoale nu se întinde dincolo de carpați! căci altfel nu se explică de ce ar fi înlocuit un mod de citare simplu și expeditiv cu altul mai greoi și defectuos precum este dovedit în practica judecătorească de toate zilele. În Transilvania citațiile se înmânează de către un agent special însărcinat cu această procedură și care funcționează pe lângă fie care instanță judecătorească și în fie care comună rurală. El procedează deci mult mai prompt de cât funcționarul administrativ din vechiul regat care în comunele rurale este notarul iar în comunele urbane este un agent de poliție. Cu atât mai mult cu cât formalitățile de înmânare sunt mult mai puțin complicate deci mai practice și mai expeditivă. Pe de altă parte dacă s-ar întinde și în Transilvania sistemul prevăzut de art. 68 Legea jud. de ocoale din vechiul regat s-ar da naștere la mari dificultăți fiindcă funcționarii administrativi de care vorbește art. 68 nu sunt pregătiți.

Așa dar în Transilvania rămâne ca citațiunile să se înmâneze conform regulilor aci în vigoare.

Art. 32 deroagă de la dispozițiunile art. 540 pr. p. Trans. Desbaterea deci se poate ține în toate cazurile în absența învinutului iar contra sentinței el nu poate face nici justificarea prevăzută de art. 463 pr. p. Deși legea nu o spune „expressis verbis“ totuși intenția sa este vădită.

Art. 33 ocupându-se de căile de atac în contra sentințelor judecătorilor de ocol pronunțate în ultimă instanță (art. 32, alui III) arată că se poate face recurs în casație care se va judeca de către tribunal ca instanță de casare ținându-se seamă de art. 107 din legea judecătorilor de ocoale și eventual, în timpul vacanțelor, de art. 197 legea de organizare judecătorească. Iată deci o nouă trime-

tere la articole din legi, care nu se aplică în Transilvania și care nu-și pot avea aplicarea aci: În special art. 197 din legea de organizare judecătorească nu se poate aplica de loc, căci după legile în vigoare, vacanța mică este necunoscută.

În sfârșit pentru a termina facem o ultimă observație asupra art. 24, care în totalitatea lui constituie a pură inutilitate de oare-ce toate amenzile penale sunt susceptibile de transformare în închisoare, iar noua lege pentru încasarea amenzilor conține în totul absolut aceleași dispozițiuni, pe care legiuitorul prin art. 24 are aerul să le spună ca o noutate.

Credem că legea de față, — ca absolut toate cele elaborate până acum, — mai cu seamă, ultimii patru ani, constituiesc o dovadă că nu mai poate dăinui un sistem atât de imperfect, care are o strânsă legătură cu organizația prea simplistă a Ministerului de Justiție. Prima reformă premergătoare oricărei unificări sau opere legislative, trebuia — încă din timp de pace — făcută în organizarea acestui Minister, care treptat trebuia adaptat la noile situațiuni ce se creau. Așa de exemplu, la ministerul de justiție, de mult, trebuia să fie tradusă întreagă legislație Transilvaneană și pusă la îndemâna magistratilor sau avocaților destinați pentru justiția de acolo și numiți numai în urma unor studii prealabile. Ce s'a făcut în această direcție?

Nimic sau aproape nimic! Și acum sunt multe legi netraduse, iar dintre cele traduse, aproape în totalitatea lor sunt datorite numai inițiativei private. S'au numit magistrați fără nici o normă, cărora nu li s'a dat nici o indicație și nici o îndrumare, deși lucrul n'ar fi fost greu, dacă ar fi existat o organizație.

Se înțelege de această lipsă de organizație se resimțe și întreaga operă de legiferare. Trebuie dar, neapărat, instituită pe lângă Direcția Afacerilor judiciare o secție a codificării¹⁾ compusă din distinși juriști, cu însărcinarea de a examina în prealabil, orice proiect de lege, decizie ministerială luată în virtutea sau pentru aplicarea vre-unei legi, regulament etc. elaborat de către ori-ce minister sau autoritate în drept, exceptându-se — bineînțeles — cele elaborate de către vre-o comisie de juriști. Examenul s'ar întinde: 1. Asupra termenilor juridici, dacă sunt întrebuințați în adevăratul lor înțeles și în

¹⁾ În Transilvania, pe lângă Consiliul dirigenți, există chiar un resort al codificării.

acelaş timp unificându-i pentru întreagă țară; 2. s'ar cerceta dacă dispozițiunile noi sunt în concordanță cu principiile generale de drept comun și dacă nu sunt contraziceri, erori, lacune, inconsecvențe, dispozițiuni obscure etc.; 3. s'ar mai cerceta dacă nu se dă naștere la conflicte cu alte legiuri; 4. dacă principiile constituționale sunt respectate; 5. dacă dificultățile practice ivite cu aplicarea altor legiuri sunt ținute în seamă etc., etc. Această secție ar putea avea însărcinarea să studieze și să claseze toate observațiile făcute de către instanțele și inspecțiile judecătorești asupra funcționării legilor, precum ar mai putea avea însărcinarea chiar să elaboreze proiectele de legi bineînțeleș după indicațiile și principiile generale ce i-ar fi comunicate de către cei cari, conform constituției, au inițiativa legilor.

Wladimir Mavrodineanu,
Consilier la Curtea de apel
Târgu-Mureș

Lista notarilor publici din Ardeal

Silviu Păscuț, Trăian Sincai, Dr. Eugen Beleş Arad. Andrei Veress, Abrud. Victor Chiriță, Aradul-nou. Alexandru Polyovics Aiud. Ioan Moldovan, Aleșd, Romulus Boca, Alba-Iulia. Dr. Arcadie Török, Baia de Criș. Gheorghe Borșan, Blaj. Cornel Papp, Beiuș. Bela Hepes, Baia-Mare. Alfred Schiffbäumer, Bistrița. Guido Bauszner, Octavian Cernea, Ioan Moșoiu, Dr. David Bleagu, Brașov. Cornel Petricu, Bocșa-montană. Ștefan Roman, Buteni. Aladar Plausich, Biled. Carol Susich, Buziaș. Ioan Beleş, Chișineu. Rudolf Nagy, Cehul-Silvaniei. Laurențiu Nestor, Alexandru Breban, Dr. Ioan T. Cosma, Cluj. Ceza Gergely, Cristurul-Săcusc. Antoniu Szabó, Dr. Benedict Rusu, Careii-Mari. Dr. Hugo Baruch, Cămpeni. Gheorghe Repede, Caransebeș. Valer Pocol, Deva. Victor Pop, Dej. Gheorghe Sziklai, Deta, Andreiu Micu, Făgăraș. Ioan Gaița, Făget. Teodor Gross, Georgenii. Grigoriu Kovacs, Gherla. Toma Vasinca, Hațeg. Dr. Ioan Cămpăanu, Huedin. Gheorghe Danilă, Hunedoara. Dr. Arnold Ikrich, Halmeu. Grigore Slakovitz, Ilia. Trăian Stoica, Ibașfalău. Teodor Burdan, Ineu. Iuliu Kroper, Lăpușul-ung. Carol Elekes, Ludoșul de Mureș. Virgil Bejan, Pachomin Avramescu Lugoj. Dr. Andrea Buschmann, Lipova. Ion Dumbrăviceanu Marghita, Rudolf Novak, Mediaș. Ludovic Schilling, Mociu. Albert Novak, Mercurea-Ciuc. Iuliu Kánya, Mercurea-Niraj. Dușan Spăriosu, Mодоș. Emil Bozac, Năsăud. Sever Orbonaș, Orăștie. Gheorghe Popa, Ștefan Hărăgus, Ioan Buna, Gheorghe Popoviciu, Ioan Hica, Oradea-Mare. Dr. Ioan Suci, Odozheiu. Pavel Fritz, Oravița-Montană. Ștefan Pascu, Orșova. Dr. Nicolae Olariu, Petroșani. Iosif Kripp, Pecica. Ioan Stettner, Podul-Secuilor. Cornel Albu, Reghimul-Săsesc. Emil Petru Grozda, Maria-Radna. Iacob Hotărăn, Siria. Andrei Csanyi, Salonta-Mare, Vicaș Valeriu, Șimleul-Silvaniei. Valer Gaița, Sănnicolaul-Mare. Bela Barabas, Sănmărtin. Gavril Zagoni, Sfântu-Gheorghe. Fridrich Schuster, Sighișoara. Nicolae Cristea, Ilariu Hoadrea, Lionel Blaga, Sibiu. Bela M. Pallay, Ștefan Csengeri,

Satu-Mare, Ilie Cismașiu, Șebășul-Săsesc, Dimitrie Ponoran, Sighetul-Marmației. Iuliu Olsavszky, Șomcuta-Mare. Alexiu Szilágyi, Șeini. Elemer Petrich, Dr. Teodor Tetzu, Dr. Teodor Popescu, Tinca. Petru Stoina, Albert Kovacs, Tg.-Mureș. Gavril Jancsó Tg.-Secuilor. Eugen Brau, Teaca. Vasile Meșter, Turda. Titu Mălaiu, Octavian Puticiu, Mateiu Plausich. Dimitrie Chiroiu, Petru Pentia, Timișoara. Davidovici Barna, Vișeu de sus. Petre Tepeșag, Vinga. Silviu Maior, Zalău. Bela Göllner, Oc-land. Carol Haller, Aita-Mare.

Nouile legi

Corpurile legiuitoare ne-au inezestrat cu o sumedenie de legi noi. Credem că examinarea lor cel puțin per summos apices, va contribui la buna lor aplicare.

După promulgarea legii pentru unificarea contribuțiilor am crezut cu toții, că a sosit o epocă nouă. După un șir de legi primitiv redactate din epoca 1920—1921, a ieșit o lege aproape perfectă, cu o structură clasică, cu un limbaj limpede, exact și unison, cu dispozițiuni logice, consecvente și clare. În adevăr, legea contribuțiilor directe, cu toate că nu e lipsită de lacune, este o capodoperă. Nici în Cehoslovacia, patria celei mai perfecte legislațiuni, justiții și administrații de pe continent, nu găsim multe legi care să fie mai bine făcute. Nu e minune, că am nutrit speranța, că va urma epoca unei legiferări bune.

— Nouile legi au justificat în parte aceste așteptări. Dar sunt și excepții. Așa, spre exemplu, legea prin care codul silvic s'a extins asupra Ardealului, renvie amintirile unei epoci despre care am crezut că va rămâne înmormântată: timpurile din 1920 și 1921, când legile din Regatul vechiu se extindeau asupra părților alipite fără nici o adaptare și dispozițiuni transitorii. Așa d. e. codul silvic, art. 10 prevede — sub sancțiunea celor mai grave consecințe — revizuirea amenajamentelor existente, în 6 luni dela aplicarea legii. Se extinde această dispozițiune asupra părților în care codul silvic se aplică acum? Sau nu se extinde? Legea, prin care s'a extins codul silvic, dispune că codul se va aplica odată cu modificarea făcută prin legea din 16 Septembrie 1920. Dar codul silvic a fost modificat și prin decretul lege Nr. 2596 din 1919. Este sau nu extins și acest decret-lege asupra Ardealului? În afară de aceasta sunt o mulțime de legi și regulamente în legătură cu codul silvic, fără de care acesta din urmă nici nu se poate aplica. Așa d. e. legea din 11 Iulie 1896, legea din 12 Februarie 1910, legea din 16 Maiu 1900, legea din 30 Martie 1910, legea din 10 Sept. 1920 etc. etc. Sunt și acestea în vigoare în Ardeal? Se poate ca autoritățile și publicul să fie în nedumerire chiar asupra chestiunii, dacă anumite legi se pot aplica?

— Mai lămurită, ca codul silvic este legea pentru înfrânarea speculei. Dispozițiunile ei sunt exacte, stărilor de fapt supuse sancțiunilor penale sunt bine redactate. Dar nu sperăm că legea, cu toate dispozițiunile sale draconice, va împiedeca scumpirea traiului. Scumpetea este un fenomen mondial, care numai prin colaborarea tuturor statelor s'ar putea suprima. Dacă producătorul din Cehoslovacia sau Austria vinde marfa cu un preț exagerat vom plăti și noi prețuri exagerate, dacă acea marfă se aduce la noi. Pe de altă parte, scumpetea este o urmare a deprecierei valutei, pentru care negustorii nu sunt răspunzători. Chiar și statul este nevoit să ne vinză d. e. chibriturile care în timp de pace costau 2 bani cu 75 bani, cerând de 57 ori

atâta cât au cerut fabricanții și negustorii *particulari* în timp de pace pentru aceeași marfă. Deci lupta contra scumpetei este numai unilaterală și ca atare, zadarnică. Un regim vamal bine chibzuit și adaptat datelor statistice asupra producției, exportului și importului, ieftinirea transportului pe căile ferate și a tarifului postal, reintroducerea mijloacelor de plată cu care negustorii noștri s'au deprins (giro, clearing), ar produce efecte cu mult mai salutare decât orice lege penală.

Pentru noi juriști, sunt curioase unele dispozițiuni ale legii acesteia:

Așa d. e. este de mirare cum art. 18 pedepsește ca complici pe aceia care „au participat la *prepararea* . . . delictelor pedepsite de această lege”. Deci și actele preparatorii se pedepsesc!

Deasemenea, art. 17 prin „starea de recidivă generală” introduce în dreptul nostru un element necunoscut până acum.

Art. 22, care prevede închisoarea polițienească pentru contravențiuni pedepsite numai cu amendă, cuprinde deasemenea o dispozițiune cu totul nouă. Deci dacă cineva a comis două contravențiuni, din care fiecare se pedepsește numai cu amendă de 2000 Lei (d. e. art. 21), va fi pedepsit cu 4000 Lei și în afară de aceasta cu închisoare. Aceasta numai, dacă cele două contravențiuni se judecă în aceeași zi. Dacă însă pentru prima contravențiune a fost pedepsit și imediat după ce a plătit amendă, comite din nou aceeași contravențiune, nu se poate pedepsi cu închisoare ci numai cu îndoitul maximului amenzi (art. 23).

Toate acestea sunt idei noi și originale, și vor trebui să fie cercetate mai deaproape. Practica va dovedi, dacă este just, ca aceste principii streine dreptului comun să fie adoptate.

— Tot atât de originale sunt dispozițiunile legii pentru lichidarea averilor foștilor inimi. Înainte de toate, dispozițiunea că deciziunile ministeriale, jurnalele consiliului de miniștri și hotărârile judecătorești definitive, date pe baza legilor anterioare, nu pot fi opuse lichidării. Deci, dacă cineva, pe baza unui jurnal al consiliului de miniștri prin care s'a constatat că o avere nu este supusă lichidării, a cumpărat-o cu bună credință, i se va putea lua cea avere. Nu streinii, ci cetățenii români sunt loviți prin această dispozițiune. Art. 40 din legea dela 22 Decembrie 1916 relativă la supușii inamici a dat autorizație ministrului de justiție să ia orice dispozițiuni cu putere obligatorie. Noua lege însă anulează — cu vigoare retroactivă — efectele acestor dispozițiuni legale, pe care părțile și-au bazat drepturile.

Este remarcabil că art. 36 care dă drept de recurs contra hotărârilor anterioare definitive, în termen de 2 luni dela promulgarea legii. Ce vor deveni aceia, care ca terții, au încheiat contracte bizuindu-se pe faptul că hotărârea judecătorească este definitivă conform legii? Dacă am cumpărat un imobil, despre care Curtea de Apel a declarat prin hotărâre definitivă că nu este avere inimică, îmi voi pierde dreptul de proprietate, dacă Curtea de Casație va anula această hotărâre care, în timpul când am cumpărat imobilul, era definitivă și neatacabilă? Dar atunci cine poate fi în siguranță, că un contract încheiat azi, în mod valabil, nu va fi anulat printr'o lege viitoare?

Conform art. 40, debitorii care nu declară datoriile lor, sau nu le declară *exact* după situația lor existentă la 14 August 1916, vor fi pedepsiți cu o amendă de 20 ori valoarea datoriei. Dar dacă nici debitorul

nu cunoaște situația *exactă* dela 14 Aug. 1920. (d. e. fiind moștenitor sau succesor singular pentru cea datorie), sau dacă este de părere că nu e dator, procesul fiind în curs etc. etc. se va pedepsi? Să nu spună nimeni că buna lui credință îl va apăra de pedeapsă, pentru că avem legi, după care nici buna credință nu poate justifica scutirea de amendă (d. e. legea asupra impozitului pe cifra afacerilor, art. 37.)

Toate aceste indoieli se pot elimina prin regulamentul de aplicare.

În schimb, legea cuprinde o dispozițiune foarte înțeleaptă și de mult așteptată. Art. 39 alin II. declară că datoriile trebuie depuse în moneda arătată prin actul din care derivă. Precum se știe, articolele respective ale tratatelor de pace sunt foarte discutate, mai ales în ceea ce privește moneda în care datoriile trebuie plătite. Noua lege taie acum toate aceste discuții printr'o dispozițiune limpede, logică și bine chibzuită.

— Venio nunc ad fortissimum: legea moratorului, atacată în mod inverșunat în streinătate.

Credem că aceste atacuri sunt injuste. Numai din partea Francezilor sunt justificate întru câva, pentru că francul francez a pierdut 66% din valoarea sa și mergând și el spre catastrofă, teama creditorilor francezi ca în urma moratorului să-și piardă capitalurile, este motivată. Însă nu Franțuzii ci Cehoslovacii ne fac cele mai amare reproșuri, când tocmai politica lor valutară a produs în țara noastră situația intolerabilă care a necesitat moratoriul. Când Cehoslovacii, cu mijloace artificiale și cu sacrificarea industriei lor naționale, au ridicat valuta lor în mod anormal, ei au silit pe debitorii lor streini să se apere. Dacă importatorul român a cumpărat marfa în Cehoslovacia cu o scadență de 6 luni, când leul era egal cu coroana, iar Cehoslovacia în aceste 6 luni au încercat cursul coroanei cu mijloace extraordinare, — pentru ce să supoarte Români consecințele acestei politici valutare?

De sigur că negustorii noștri nu se vor folosi de toate drepturile ce le sunt date prin legea moratorului. Interesul lor este să și plătească datoriile cât pe curând. Însă, legea le dă posibilitatea, de a sili pe creditorii lor, să le acorde condițiuni suportabile.

Și tocmai din acest fapt rezultă că legea moratorului nu va ruina creditul nostru în streinătate. Dacă creditorii streini vor vedea că debitorii români nu abuzează de libertățile date de lege, ci fac tot posibilul pentru a se achita: încrederea lor se va întări, în loc de a înceta.

Legea moratorului a salvat situația. Negustorii noștri care se plâng contra legii speculei, să se gândească la legea moratorului, dată de aceeași legislațiune, care a făcut să nu dea faliment cu toții.

(Va urma.)

S. L.

JURISPRUNDENȚA STABILĂ

De

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea I Ardel

Repoziție. Turburare de posesiune. Intrare în posesiune în temelul unor acte dresate de organele oficiale. Stabilire de dovezi incomplete nedacizivă în cauză. Dizolvare. (Deciziunea No. 979—922).

Secțiunea I. Bucovina

Denunțarea locașuntii. Trebuință proprie a locuinței reclamată de proprietar. Acceptarea de Curtea de Apel a constatărilor primei instanțe fără reinolrea do-

vezilor. §. 488 și 503 al. 2 pr. civ. austriacă. Referarea de proprietar a dreptului de uzufruct. Ordonanța ministerială din 26 Oct. 1918. Legitimarea denunțării locuinței. (Deciziunea No. 932-922.

SECȚIUNEA I. ARDEAL

Decizia No. 979-922.

Dosar No. 1121-922.

S'a luat în cercelare cererea de reviziune a reclamantului Ion Iucu, contra sentinței tribunalului Lugoj No. 1921. C. a. 1636-7 în procesul cu intimații Aurel Meila și consoții, pentru constatarea conturbării în posesiune, repoziție și accesorii.

S'au prezentat din partea intimaților Dumitru Jeremie, ca plenipotențiat asistat prin dl. avocat Toma Boată, în baza procurii atașată la dosar. Reclamantul lipsește.

După referatul dlui consilier T. Radu s'a ascultat și dl. avocat Boată, care a cerut a nu se admite cererea de reviziune și cheltueli.

Inalta Curte deliberând asupra motivelor cererii de reviziune, prin care reclamantul se plânge de greșita aplicare a hârtiilor înaintate în cursul procedurii în apel și anexate la dosar și în urma acestei greșite explicări de concluzie, că intimații ar fi intrat prin intervenția ilegală în posesiunea imobilului din proces.

Având în vedere, că din probele menționate în sentința instanței de apel de fapt nu se poate stabili fără îndoială, că intimații ar fi în posesiune în urma unei intervenții legale și în deosebi din adresa de sub b) a consilierului agricol nu reese exact, că în urmă ce anume acte desrate de organele oficiale s'a întâmplat intrarea în posesiune și că prin urmare faptul stabilit în această privință de către instanța de apel nu e aptă pentru a se putea decide în cauză.

Pentru aceste motive în numele legii Inalta Curte în baza §-lui 563 P. c. disolvă sentința tribunalului Lugoj No. 1921 C. a. 1536-7 și îndrumă acest tribunal, ca pe lângă ascultarea părților să stabilească starea faptică în sensul celor mai sus dezvoltate și în deosebi, că pe ce cale și în ce mod au intrat intimații în posesia imobilului din litigiu și apoi să aducă sentință nouă; hotărând totodată și asupra suportării speșelor în reviziune stabilite atât pentru reclamant cât și pentru intimații în suma de câte 300 (trei sute) lei.

Data și citită în ședință publică azi la 4 Oct. 1922.

SECȚIUNEA I. BUCOVINA

Decizia No. 932-922.

Dosar No. 1108-924.

În procesul lui Carol Holomek ein Câmpulung reprezentant prin avocatul dr. I. Raschkes din Câmpulung reclamant, în contra părții Fany Eisenhändler legal reprezentată prin David Chilorvicz din Câmpulung și mandatarul acestuia avocatul dr. Pichler din Câmpulung pentru denunțarea locuinței.

S'a luat în cercetare reviziunea părții părâte în contra deciziunii tribunalului Suceava ca instanță de Apel din 28 Decembrie 1921 Bc. III. 633-21 confirmătoare a sentinței judecătoriei Câmpulung din 6 Octombrie 1921. C. II. 150-21-16 prin care denunțarea judiciară s'a menținut, în vigoare.

După raportul dlui consilier dr. E. Mandicervschi. Curtea deliberând asupra motivelor de reviziune

invocate conform §-lui 503 cifra 2 și 4 din pr. civ. și anume:

a) asupra motivului întâi dezvoltat în sensul că instanța de apel greșit a stabilit din zisele martorului Stefan Holomek trebuința proprie urgentă a reclamantului de locuința deținută de părât, ceea ce nu corespunde depunerilor martorului, mai departe că instanța de Apel a acceptat constatările făcute de prima instanță, fără ca să fi reînviat dovezile executate în instanța întâi. Considerând, că instanța de apel, precum reese din motivele deciziunii sale singur nici de cum n'a stabilit o stare a faptelor deosebit de cea stabilită de instanța întâi și că omiterea de a reînvi dovezile executate de instanța întâi conform cu dispozițiunea §-lui 488 P. c. în sine încă nu poate constitui un defect esențial de procedură în sensul §-lui 503 cifra 2 din P. c. când în instanța de apel și nici în reviziune nu s'a arătat necesitatea reînvoirii, acelor dovezi.

Considerând, că deci motivul întâi nu s'a demonstrat.

b) Asupra motivului al doilea, greșită fiind aplicarea legii în dispozițiunea §-lui 7, cifra 5 din ordonanța ministerială din 26 Octombrie 1918 No. 381 f. l. i. când instanța de apel neluând în seamă, că reclamantul nefiind mai mult proprietarul casei nu putea să se folosească de protejarea menționată în dispozițiune, ne constatat fiind la care harte a imobilului, dânsul și-a rezervat dreptul de uzufruct.

Considerând, că constatat fiind în mod neîndoelnic, că contractul de vindere privitor la imobilul de care face parte obiectul închiriat părâtei, încă nu s'a executat între părțile contractante și că reclamantul chiar astăzi încă nu e proprietarul legitim al aceluia imobil, dânsul nu numai că e persoană legitimată de a denunța contractul de închiriere denunțării făcută părâtei de motivul de denunțare expresiv determinat în dispozițiunea § 7 cifra 5 din ord. menționată.

Considerând că constatat fiind că în camera ce o deține reclamantul, pereții cum și podeana sunt parte afectate de putreziciune, iar repotațiunile necesare cerimperativ evacuarea acelei camere, urmează că reclamantul are trebuință proprie urgentă de o altă cameră în casele ce sunt proprietatea sa.

Considerând mai departe, că cum a fost constatat în instanța întâi reclamantul din meșinerea contractului de închiriere denunțat părâtei ar îndura pagube însemnate și că deci fiind dovedite toate elementele constitutive cerute de lege existența motivului de denunțare determinat în dispozițiunea §-lui 7 cifra 5 a ordonanței menționate cu efect nu se poate contesta.

Considerând, că deci nici o greșită aplicare a legii n'a avut loc, de unde urmează că reviziunea în iutregime nu'e fondată, iar în ce privește cheltuelile de judecată este a se hotărâ conform §-lui 41 și 50 din P. c.

Pentru aceste motive. Curtea decide. În numele legii.

Reviziunea nu se admite. Părâta se obligă a plăti reclamantului până în 14 zile sub rigoare de execuțiune 150 (una sută cincizeci) lei cheltueli de judecată în instanța a treia.

Data și citită în Camera de Consiliu azi la 29 Septembrie 1922.

REGULAMENTUL LEGII

pentru

înfrânarea și reprimarea speculei ilicite

MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului ministrului Nostru, secretar de Stat la departamentul industriei și comerțului sub No. 26.241 din 7 Iulie 1923;

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri cu No. 1.563, încheiat în ședința dela 6 Iulie 1923;

Am decretat și decretăm:

Art. I. Se aprobă de Noi alăturatul regulament al legii pentru înfrânarea și reprimarea speculii ilicite.

Art. II. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul industriei și comerțului, este însărcinat cu executarea prezentului decret,

Dat în Sinaia la 14 Iulie 1923.

FERDINAND

Ministrul industriei și comerțului, VASILE P. SASSU

No. 3587.

Art. 1. — Prețurile maxime stabilite conform dispozițiilor art. 2, alin. 1, 2, 3 și 4 și ale art. 4, ultimul alin., din lege, sunt obligatorii atât pentru producători cât și pentru orice categorie de comercianți și deținători ai articolelor de comerț supuse maximalizării.

Aceste articole, prin oricâte mâini ar trece, în nici un caz nu vor putea fi vândute consumatorilor cu un preț mai mare decât cel fixat de autoritățile competente.

Sanctiunile de cari sunt pasibili contravenienții cari depășesc prețurile maxime stabilite conform ultimului alineat al art. 4 din lege, sunt cele prevăzute de art. 7 din aceeași lege.

Art. 2. — Conform art. 2 din lege, fixarea prețurilor maxime se va face de către autoritățile comunale, luându-se avizul atât al unui reprezentant al consumatorilor cât și al unui negustor.

În cazul când în anumite comune nu există asociațiuni locale ale funcționarilor publici sau pensionarilor publici, prefectul județului, după alegerea sa, numește un funcționar sau un pensionar public din localitate.

În ce privește pe negustorul chemat a-și da avizul asupra fixării prețurilor maxime, de asemenea se va face de către organizațiunile locale negustorești numai în orașele unde nu există Cameră de comerț, fie ca secțiune centrală sau județeană.

Art. 3. — Autoritățile comunale sunt dator să trimită ministerului industriei și comerțului copii certificate depe ordonanțele prin cari au stabilit prețuri maxime de vânzare asupra articolelor de primă, imediată și generală necesitate, prevăzute de art. 2, alin. I. din lege.

Aceste copii vor fi trimise odată cu darea ordonanțelor respective.

Dacă după 15 zile dela expirarea termenului prevăzut de art. 38 al legii pentru înfrânarea speculei ilicite, autoritățile comunale nu vor fi stabilit prețuri maxime de vânzare pentru mărfurile sau alimentele prevăzute de alin. I, al art. 2 din această lege, ministerul industriei și comerțului le va fixa din oficiu.

Asemenea se va urma și în cazul când după 15 zile cel mai târziu dela expirarea termenului prevăzut de art. 3 (alin. 3) al legii, autoritățile comunale n'au stabilit prin noui ordonanțe prețuri maxime de vânzare pentru articolele prevăzute de primul alineat al art. 2 din lege.

Art. 4. — Producătorii, importatorii și deținătorii mărfurilor și alimentelor nesupuse maximalizării, dar cari formează obiectul unor operațiuni curente comerciale, își vor fixa prețurile de vânzare ținând seamă de dispozițiunile ce urmează:

a) Conform primului alineat al art. 4 din lege, producătorii și importatorii direcți din străinătate, fie că vând articolele de comerț angrosiștilor sau detailiștilor, fie că le desfac direct consumatorilor, își vor stabili prețul de vânzare în raport cu prețul de cost, la care vor adăuga un câștig legitim determinat de concurența liberă și naturală a comerțului.

În calcularea prețului de cost, se va ține seamă de cheltuielile de producție sau de valoarea mărfii facturate, speze de transport, asigurări, vamă și orice alte cheltuieli impuse de producerea sau aducerea și desfacerea în țară a mărfii.

Ministerul industriei și comerțului conform alin. 2, al art. 4 din lege, va avea însă dreptul să fixeze prețuri maxime de vânzare, acelor producători și importatori cari au depășit câștigul rațional calculat după normele de mai sus luând ca bază de apreciere prețul curent de pe piață al articolelor pe cere le maximalizează.

5. Directorul general al industriei din același minister;

6. Directorul comerțului interior;

7. Consilierul tehnic al ministerului;

8. Directorul general al cooperației;

9. Directorul general al afacerilor judiciare din ministerul justiției;

10. Directorul general al administrației generale și statistice din ministerul de interne;

11. Un profesor universitar de drept penal numit de minister pentru durata aplicației legii, ca consilier juridic;

12. Un profesor universitar de finanțe sau de economie politică, numit de ministru, pentru toată durata de aplicație a legii, ca consilier financiar sau economic;

13. Primul procuror al tribunalului Ilfov;

14. Un reprezentant al consumatorilor numit de ministru, dintre președinții asociațiilor funcționariilor publici sau alte asociații similare din Capitală.

Comisiunea va fi prezidată de ministru, iar în absența sa de cel mai în vârstă dintre membrii prezenți.

Comisiunea are următoarele atribuțiuni:

a) Propune ministrului industriei și comerțului persoanele calificate a primi delegațiuni pentru constatarea infracțiunilor de speculă ilicită și urmărirea vinovaților;

b) Urmărește efectele aplicației legii și propune ministrului industriei și comerțului măsurile necesare unei cât mai sigure și mai juste exercitări a represivității.

c) Propune ministrului industriei și comerțului cari sunt articolele de strictă necesitate ce trebuiesc puse sau scoase de sub regimul maximalizării prevăzut de art. 2 și 4 (ultim aliniat) din lege cât și măsurile pentru reglementarea desfacerii acestor articole;

d) Fixează prețuri maxime de vânzare și tarife în cazurile când această fixare este atribuită de lege ministerului de industrie și comerț;

e) Judecă conform art. 3, alin V. din lege, apelurile ce se fac în contra ordonanțelor autorităților comunale, prin cari s'au stabilit prețuri maxime de vânzare sau tarife.

Hotărârile comisiunii sunt executorii numai după ce au fost aprobate de ministru.

Ministerul industriei și comerțului va putea da și alte atribuțiuni acestei comisiuni.

Art. 11. — Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale comisiunea va fi ajutată de un oficiu prevăzut cu personalul necesar și condus de un membru al comisiunii delegat de ministru industriei și comerțului.

Oficiul deasemeni va întocmi și transmite autorităților judiciare și administrative instrucțiunile pe cari le dă comisiunea cu privire la aplicarea legii.

Numirile, însărcinările și retribuțiunile personalului oficiului, vor fi făcute de ministru industriei și comerțului după propunerea comisiunii.

Oficiul sub controlul comisiunii va face deasemenea și administrarea fondului special prevăzut la art. 35 din lege.

Art. 12. — Modul de funcționare al comisiunii și oficiului, se va stabili prin deciziune dată de ministru industriei și comerțului.

Art. 13. Pentru întâmpinarea primelor cheltuieli de organizare și funcționare a comisiunii și oficiului, ca și pentru retribuirea membrilor și personalului respectiv, până la formarea fondului de amenzii prevăzut de art. 35 al legii, se afectează disponibilul art. 85 din bugetul ministerului industriei și comerțului, care fusese prevăzut pentru cheltuielile de material și personal cuvenite organelor instituite prin decretul-lege No. 2.969 din 1919 pentru combaterea speculei.

Art. 14. — Comisiunea se va întruni obligator cel puțin de două ori pe săptămână, iar convocările vor fi făcute de directorul oficiului.

Art. 15. — Amenzile vor fi consemnate la administrațiile financiare sau percepțiile din țară pe seama ministerului industriei și comerțului (comisiunea permanentă instituită prin legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite).

Recepisele vor fi trimise apoi pentru conservare și încasare ministerului industriei și comerțului (direcțiunea generală a contabilității) care va face oficiul de verificare și plată.

Această cale se va urma și cu sumele rezultate din vânzarea mărfurilor și alimentelor despre cari tratează art. 36 și 37 din lege.

Art. 16. — Pentru accelerarea procedurii de urmărire și judecare a infracțiunilor de speculă ilicită, agenții menționați în art. 26 alin. I-al legii, de îndată ce vor constata asemenea infracțiuni, vor cita pe cei presupuși culpabili direct în fața instanței de judecată.

Ministerul de industrie și comerț va remite acestor agenți formulare de citațiuni după modelul de mai jos:

ROMÂNIA

Ministerul industriei și comerțului

CITAȚIUNE

Domnul, domiciliat în orașul, strada No., este în cunoștință de noi în conformitate cu dispozițiunile art. 28 din legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, să se prezinte în ziua de . . . luna . . . anul, ora 9 jumătate a. m., înaintea judecătoriai ocolului, cu sediul în strada, spre a se apăra în procesul ce i s'a intentat ca infractor la dispozițiunile art. . . din sus menționata lege.

Veți cunoaște că în caz de neprezentare, procesul se va judeca în lipsă conform legii și fără drept de opozițiune.

(Urmează semnătura organelor de control, arătându-se și calitatea în care a dresat procesul-verbal).

Art. 17. — Se va remite deasemenea agenților formulare de proces-verbale după următorul model:

PROCES-VERBAL

Astăzi 1)
Noi, 2)
în calitate de 3)
ne-am transportat în 4) strada 5)
. No. 6) la 7)
.
și aci am constatat că numitul a contravenit dispozițiilor art. 8) din legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, publicată în Monitorul Oficial cu No. 59 din 17 Iunie 1923, prin faptul că 9)

.....

 Constatând această infracțiune subsemnatul am
 dresel prezentul proces-verbal în ¹⁰⁾..... pe
 care în conformitate cu dispozițiunile art. 26 din sus
 menționata lege îl vom înainta judecătoriei ocolului ¹¹⁾
 spre a-i da cursul legal.
 Am mai constatat deasemenea, în conformitate cu
 art. 28 din această lege că am înmănat infractorului ¹²⁾
 citațiunile pentru a se pre-
 zenta înaintea judecătoriei de ocol mai sus arătată
 spre a se apăra ¹³⁾.....
¹⁴⁾.....

- 1) Se va indica ziua, luna și anul.
- 2) Numele și pronumele celui ce dresează procesul-verbal.
- 3) Se va indica calitatea, cei cu delegații speciale, vor
 nota numărul delegațiunii ministeriale.
- 4) Orașul.
- 5) Numărul străzii.
- 6) Numărul casei sau al magazinului.
- 7) Numele și pronumele comerciantului și sediul, felul
 comerțului sau domiciliul, numele și pronumele producătoru-
 lui și felul produselor.
- 8) Textul de lege la care s'a contravenit.
- 9) Se va descrie faptul săvârșit așa cum întrunește ele-
 mentele stabilite de textul de lege la care s'a contravenit și
 se va arăta în mod amănunțit probele pe cari se bazează con-
 statările organului de control.
- 10) În prezența sau absența infractorului, făcându-se
 mențiune în procesul-verbal dacă infractorul a semnat sau nu
 procesul-verbal.
- 11) Se va indica numele judecătoriei de ocol.
- 12) Personal sau prin prepusul său.
- 13) Infractorul sau prepusul va semna în josul procesu-
 lui verbal de primirea citațiunii ce i s'a lăsat, în caz de refuz
 se va face mențiune despre aceasta pe procesul-verbal.
- 14) Semnătura organelor de control și calitatea ce o are.

Art. 18. — Conform art. 26 alin. III. din lege,
 procesele-verbale vor fi încheiate pe cât cu puțință
 la fața locului, însă vor fi valabile chiar și acelea
 încheiate în alte locuri decât acolo unde a fost să
 vârsilă infracțiunea.

Art. 19. — Partea care a fost judecată în lipsă
 fie în primă instanță, fie în apel sau în recurs, un
 are drept de opoziție.

Hotărârile pronunțate în materie de speculă ilicită
 nu pot fi atacate decât prin calea recursului sau
 apelului.

Termenul acestor căi de atac, în toate cazurile
 curge din ziua pronunțării hotărârii, dacă a fost dată
 în contradictoriu sau din ziua comunicării dacă a fost
 pronunțată în lipsă.

Art. 20. — Procesele intentate în virtutea decre-
 telor-legi anterioare, referitoare la reprimarea speculei
 ilicite și rămase pendinte în fața instanțelor speciale
 prevăzute de aceste decrete-legi, se vor judeca de
 instanțele judecătorești prevăzute de dispozițiunile
 procedurale din legea pentru înfrânarea și reprimarea
 speculei ilicite.

Art. 21. — Toate regulamentele și ordonanțele
 contrare prezentului regulament, sunt și rămân
 aprobate.

Ministrul industriei și comerțului, Vasile P. Sassu.
Jurnal al consiliului de miniștri
 Consiliul de miniștri în ședința sa de la 6
 Iulie 1923.
 Luând în deliberare referatul d-lui ministru al
 industriei și comerțului sub No. 25.856 din 6 Iulie 1923.

Decide:

Art. 1. — Incuviințează alăturatul proiect de re-
 gulament al legii pentru înfrânarea și reprimarea spe-
 culei ilicite.

Art. 2. — Autoriză pe d. ministru al industriei
 și comerțului să-l supună la înalta aprobare a Maies-
 tății Sale Regelui.

Ioan I. C. Brătianu, Al. Constantinescu, Dr. C.
 Angheliescu, I. G. Duca, G. G. Mârzescu, Ioan T.
 Florescu, Vasile P. Sassu, Dr. Aurel Cosma.

No. 1.536

Lege

pentru

*unificarea contribuțiunilor directe și pentru
 înființarea impositului pe venitul global*
 (Publicată în Monitorul Oficial No. 253 de la 23 Februarie 1923)

(Urmare)

Art. 132. — Pentru executarea dispozițiunilor
 legii de față se va întocmi și decreta, prin îngrijirea
 ministerului de finanțe, regulamentul cuprinzând toate
 dispozițiunile esențiale de aplicarea ei. Aceste dis-
 pozițiuni vor avea putere de lege atât întrucât lămu-
 resc legea și nu contrazic dispozițiunile ei. Ele nu
 se pot modifica decât tot pe cale regulamentară.

Până la întocmirea regulamentului, instrucțiunile
 ce ministerul finanțelor va da pentru aplicarea ace-
 stei legi, și cari vor fi publicate prin Monitorul Oficial,
 vor avea putere regulamentară în aceleași condițiuni.

Sanctiunile ce se vor prevedea prin regulament
 și prin instrucțiunile sus prevăzute, pentru nerespec-
 țarea dispozițiunilor ce ele cuprind, vor consta în
 amenzi ce nu vor putea trece de 500 lei.

Această lege dimpreună cu tabela la dânsa
 anexată, s'a votat de Senat în ședința dela 17 Feb-
 ruarie anul 1923 și s'a adoptat cu majoritate de opt-
 zeci și două voturi, contra șase.

Președinte M. Pherekyde.

(L. S. S.)

Secretar, I. N. Coșoi.

Această lege dimpreună cu tabela la dânsa
 anexată, s'a votat de Adunarea deputaților în ședința
 dela 19 Februarie anul 1923 și s'a adoptat cu major-
 ritate de una sulă treizeci și două voturi, contra unui

Președinte, M. G. Orleanu.

(L. S. A. D.)

Secretar, D. Luca.

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să
 fie investită cu sigiliul Statului și publicată în Moni-
 torul Oficial.

Data în București, la 22 Februarie 1923.

FERDINAND.

(L. S. St.)

Ministru de finanțe,
 Vintilă I. C. Brătianu.

Ministru de justiție,
 Ioan T. Florescu

No. 661

(Fine)

Legea

pentru

statutul funcționarilor publici

(Promulgată cu decret-regal No. 3112/923 și publicată în „Monitorul Oficial” No. 60 de la 17 Iulie 1923)

PARTEA I.

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni generale

Art. 1. — Sunt funcționari publici cetățeni români, fără deosebire de sex, cari îndeplinesc un serviciu public permanent (civil și ecleziastic) la Stat, județ, comună sau la instituțiunile al căror buget este supus aprobării Parlamentului, guvernului sau consiliilor județene și comunale.

În această calitate se vor bucura de drepturile și se vor supune obligațiilor specificate prin prezentul Statut.

Art. 2. — Nu intră în prevederile prezentei legi:

a) Funcțiunile politice și cele electivă.

Funcționarii de carieră cari, prin delegațiuni vremelnice, vor fi însărcinați a îndeplini vreuna din funcțiunile politice, la ridicarea delegațiunii sau însărcinării își reiau de drept funcțiunea anterioară cu toate drepturile de vechime;

b) Mitropolișii și episcopii;

c) Funcționarii Corpurilor leguitoare a căror organizare este stabilită de regulamentul interior al fiecărui Corp legiuitor în parte, care constituie Statutul lor;

d) Specialiștii străini cărora li se încredințează, vremelnic sau prin contract, o funcțiune publică;

e) Lucrătorii, precum și personalul angajat pentru un timp determinat sau pentru anume lucrare.

În ceea ce privește personalul de serviciu permanent, un regulament va stabili normele de admisibilitate, drepturile și îndatoririle lor.

Art. 3. — Nici o funcțiune nu poate fi creată sau desființată decât prin legea de organizare sau printr-o lege specială.

Art. 4. Funcționarii: civili și ecleziastici, — ale căror organizații sunt stabilite prin legi speciale, își păstrează pozițiunea lor ce rezultă din acele legi, întrucât ele nu contrazic dispozițiunile din prima parte a prezentului Statut.

CAPITOLUL II.

Condiții generale de admisibilitate în funcțiunii

Art. 5. — Funcționarii publici, fără deosebire de sex, trebuie să fie cetățeni români, majori, de 21 ani împliniți, să fie apți pentru serviciu din punct de vedere al sănătății și să nu fi suferit vreă condamnățiunea infamantă.

Bărbații trebuie să fi satisfăcut legea recrutării și se bucure de toate drepturile civile și politice.

Art. 6. — Funcționarii publici, la intrarea în funcțiune, sunt obligați a depune jurământul de credință Regelui și legilor țării.

CAPITOLUL III.

Stabilitate

Art. 7. — Funcționarii publici definitivi, de orice categorie, afară de acei cari prin Constituție sau prin legi speciale sunt declarați înamovibili, se vor bucura de stabilitate.

Ei nu vor putea fi transferați, pedepsiți și înlocuiți decât în anumite condițiuni prevăzute în legile de organizare ale corpurilor din cari fac parte.

Pentru funcționarii administrativi, în genere, aceste condițiuni sunt arătate în partea a doua a Statutului de față.

CAPITOLUL IV.

Îndatoriri și răspunderi

Art. 8. — Funcționarii publici cari îndeplinesc serviciu de birou sunt obligați a lucra efectiv cel puțin 7 ore pe zi după orariul ce se va fixa prin regulamente.

Funcționarii din corpurile constituite și de specialitate vor avea orariul fixat prin legile și regulamentele lor de organizare.

Art. 9. — Sărbătorile legale pentru serviciile publice sunt următoarele:

Sf. Vasile, Botezul Domnului, Sf. Ioan, Unirea Principatelor și a tuturor românilor, Întâmpinarea Domnului, Buna-Vestire, 5 zile de Paște, Sf. Gheorghe, Înălțarea Domnului, Sf. Treime, 10 Mai, Sf. Constantin și Elena, Sf. Petru și Pavel, Adormirea și Nașterea Maicei Domnului, Înălțarea Sf. Cruci, Sf. Dumitru, Sf. Mihail și Gavril, Sf. Niculea, 4 zile de Crăciun și zilele de Duminică.

Art. 10. — Funcționarii sunt datori să locuească în localitatea unde au reședința funcțiunii lor.

Art. 11. — Funcționarii sunt obligați ca prin actele vieții lor publice sau private să nu compromită funcțiunea sau corpul din care fac parte.

Art. 12. — Sub sancțiune disciplinară, funcționarul care demisionează nu poate părăsi serviciul înainte de a i se primi demisiunea și de a preda serviciul. Asupra demisiunii se va stana în termen de cel mult 15 zile.

Art. 13. — Când funcționarul săvârșește un fapt prin depășirea limitelor mandatului său sau a sferei atribuțiunilor sale legale, sau prin abuz de putere și acest fapt lezează pe particulari, atunci Statul, județul sau comuna legalmente răspunzătoare, vor putea chema în garanție pe funcționarul autorul faptului pentru a fi făcut bănește răspunzător.

Funcționarul în contra căruia s'a făcut o reclamațiune nelundată sau temerară, va avea dreptul a cere în justiție daune interese.

CAPITOLUL V.

Incompatibilități

Art. 14. — Funcționarii publici nu pot ocupa în acelaș timp două funcțiuni. Fac excepție aceia cari sunt anume îngăduși prin legea cumulului.

Nu pot să facă comerț;

Nu pot lua întreprinderi de lucrări;

Nu pot face arendășie;

Nu pot fi în serviciul altor administrațiuni sau instituțiuni particulare fără autorizarea șefului autorității, dată pe baza avizului conform al comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări.

Nu pot gera afacerile persoanelor private dacă sunt în legătură cu funcțiunea ce îndeplinesc.

Nu pot participa:

La direcția, administrația sau controlul vreunei societăți financiare industriale sau comerciale, decât cu autorizarea șefului superior al autorității, dat pe baza avizului conform al comisiunilor pentru propuneri de numiri și înaintări sau al consiliilor similare și numai dacă n'are nici o legătură cu serviciul ce conduce.

În cazurile unde prin legile de organizare sunt prevăzute interdicții absolute, pentru anume categorii de funcțiuni, se mențin.

Acel ce se va abate dela aceste dispozițiuni va fi trimis înaintea comisiei disciplinare sau a consiliilor similare.

Art. 15. — În afară de excepțiunile prevăzute în legea electorală, nici un funcționar nu poate fi ales deputat sau senator.

CAPITOLUL VI. Cluj / Central U

Salarii, indemnizări, pensii și concedii

Art. 16. — Funcționarii au dreptul la salarii corespunzător gradului sau funcțiuni ce ocupă. Pe lângă salarii mai au dreptul la o indemnitate de chirie variind după starea civilă și localitatea unde și au reședința.

Deosebit, funcționarii cu copii, mai primesc un adaos, ca ajutor de familie.

Toși funcționarii căsătoriți sau nu, cari locuiesc într'un local public, chiar dacă acel local e de drept pus la dispoziție numai unuia dintr'înșii, nu primesc indemnitate de chirie.

Dacă ambii soși sunt funcționari, primesc fiecare, indemnitate de chirie ca și cum ar fi necăsătoriți. În caz dacă au copii, atât sporul aferent de chirie, cât și ajutorul de familie se acordă numai unuia din soși.

Excepțional. până la intrarea în normal, se mai acordă funcționarilor un adaos pentru scumpetea traiului, proporțional cu salariul la care le dă drept funcțiunea, după localități și în raport cu scumpetea lucrurilor de prima necesitate.

Art. 17. — Funcționarii cari ocupă două sau mai multe funcțiuni n'au dreptul la alocație de chirie și la celelalte accesorii decât pentru o singură funcțiune. Pentru celelalte primesc numai salariul de bază fără accesorii.

Art. 18. — Diurne se vor da funcționarilor cari se deplasează dela reședință, iar cheltueli de reprezentare acelor cari, prin natura funcțiunii lor, sunt obligați la cheltueli extraordinare.

Diurnele vor fi proporționale cu salariile și egale pentru toși funcționarii cari aparțin aceluiași grade.

Aceste diurne se fixează anual printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

În calculul diurnelor nu se va ține socoteală de cheltueli de transport cari se vor socoti deosebit.

Art. 19. — Funcționarii defășați din corpurile tehnice și de specialitate, când îndeplinesc o funcțiune administrativă, au dreptul a opta fie pentru salariul gradului ce au în speciațitatea lor, fie pentru acela al funcțiunii ce ocupă.

Art. 20. — Orice funcționar are dreptul la o lună concediu în timpul unui an.

Concedii mai mari se pot acorda numai în caz de boală bine constatată.

Când însă un asemenea concediu va trece de 3 luni, se va reduce salariul la jumătate, iar când se va prelungi peste 1 an, va fi lăsat în disponibilitate, rămânând ca după însănătoșire, dacă e vacanță, să poate fi reprimis în serviciu.

Art. 21. — Pentru timpul servit cu rețineri, funcționarul are dreptul la o pensiuone proporțională cu timpul și salariul.

Art. 22. — Funcționarii cari prin legile lor organice n'au fixată altă limită de vârstă, sunt puși de drept și obligatoriu în retragere din oficiu când împlinesc vârsta de 60 ani, având dreptul la pensie din aceeaș zi, dacă întrunesc condițiunile prevăzute în legea generală de pensiuoni.

În cazul când la 60 ani împliniți, funcționarul nu are termenul de pensie, i se poate acorda o prelungire de un an cu avizul comisiei.

Art. 23. — Funcționarul care devine incapabil sau impropriu serviciului va fi pus din oficiu în retragere după avizul conform al comisiei de disciplină, dat pe baza raportului comisiei medicale prevăzută în legea generală de pensiuoni.

CAPITOLUL VII.

Asociațiile de funcționari

Art. 24. — Funcționarii public, de orice, categorie se pot asocia între ei pentru scopuri culturale, economice sau slujirea intereselor profesionale.

Art. 25. — Asociațiile diferitelor servicii publice se pot uni-mai multe între ele, sau chiar toate la loc, păstrând însă caracterul profesional, cultural și economic.

Aceste asociații pot obține personalitatea juridică prin lege, dată în urma avizului consiliului superior administrativ.

Art. 26. — Asociațiile de funcționari nu vor putea discuta și nici lua rezoluții cu caracter politic. Ele însă pot să discute orice chestiune care este în legătură cu profesiuna lor.

Art. 27. — Fondurile asociațiilor se vor constitui din cotizațiile membrilor, veniturile din serbări, donații, legate, etc.

Art. 28. — Asociația care se va abate dela dispozițiunile articolelor precedente, va putea fi dizolvată printr'un jurnal al consiliului de miniștri dacă nu are personalitate juridică și prin decret regal dacă are personalitate juridică. În ambele cazuri se va lua avizul conform al consiliului superior administrativ.

Art. 29. — Asociațiile de funcționari vor fi compuse din funcționari în activitate și din aceia cari, fiind membri, au devenit pensionari.

Art. 30. — Părăsirea serviciului de către funcționari, fie parțială, fie generală, după o înțelegere prealabilă, demisiunile colective sau individuale la

aceeaș epocă sau la epoci apropiate, constiind o deserțiune dela datorie, care periclitează interesele generale publice, se vor pedepsi cu deslituirea.

Art. 31. — Contra celor cari vor fi dovedit că au unelit și pus la cale greva, ori părăsirea serviciului, prin modul prevăzut la art. 30 sau cari prin alitudinea lor caută a împiedica mersul regulat al serviciului, pe lângă pedeapsa deslituirii, se va deschide acțiune publică și vinovații vor fi condamnați la închisoare dela 3 luni până la 2 ani și la amenzi dela 1000—10.000 lei.

Art. 32. — Dacă părăsirea serviciului este consecința unei deciziuni luată de o asociație de funcționari, asociația va fi dizolvată, unilitorii urmăriti și pedepsiți conform art precedent, iar fondurile asociației confiscate în folosul asociațiilor de binefacere din localitate.

PARTEA II.

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni speciale

Art. 33. — Dispozițiunile ce urmează se aplică tuturor funcționarilor publici, afară de magistrați, membrii corpului diplomatic și consular, didactic, eclesiastic și de membrii tuturor corpurilor tehnice și de specialitate. în privința cărora se mențin dispozițiile relative din legile lor organice, precum și de funcționarii Corpurilor legiuitoare, a căror organizare este stabilită de regulamentul interior al fiecărui corp legiuitor în parte care constituie Statutul lor.

Art. 34. — Administrațiile publice se împart în administrații centrale cu serviciile lor exterioare și administrațiunile locale județene și comunale.

În administrațiunile centrale, funcțiunile după grad se succed astfel: director general, subdirector general, director, subdirector, șef de serviciu, șef de biou, subșef de biou, impiegat și impiegat stagiar.

Funcțiunile vor fi împărțite în clase conform legilor speciale de organizare.

Funcțiunile de inspector general, de inspector și subinspector se vor clasa și echival prin legile de organizări.

Denumirea funcțiunilor administrative din serviciile exterioare și administrațiile locale va fi determinată prin legile de organizare ale fiecărei autorități, adoptându-se denumirile și echivalându se, pe cât posibil, cu cele fixate pentru administrațiunile centrale.

Art. 35. — Însărcinările cu caracter special, precum: bibliotecar, registrator, arhivar, etc. se vor îndeplini, prin delegațiuni date de șeful superior al autorității respective, de către unul din funcționari până la gradul de șef de serviciu inclusiv.

CAPITOLUL II.

Condiții de admisibilitate

Art. 36. — Pe lângă condițiile generale de admisibilitate prevăzute la art. 5, pentru a ocupa o funcțiune superioară aceleia de subșef de biou, titlurii trebuie să aibă o diplomă universitară sau a unei școli superioare echivalente, pentru celelalte funcțiuni, cel puțin liceul sau o școală echivalentă.

În serviciile exterioare și la administrațiunile locale în lipsă de candidați cu titluri universitare se pot admite, pentru funcțiunile superioare celei de subșef de biou sau echivalente și absolvenții lice-

ului, iar pentru funcțiunile inferioare, cu absolența cursului secundar inferior, sau titluri echivalente până la subșef de biou.

Lipsa candidaților titrați se va constata printr'un proces-verbal încheiat de autoritatea respectivă după 15 zile dela publicarea vacanței.

CAPITOLUL III

Despre numiri și înaintări

Art. 37. — Nimeni nu poate fi numit într'o funcțiune publică decât în baza unui examen de capacitate.

Funcționarii astfel numiți se consideră ca stagiar timp de un an. După acest termen, acei cari vor fi găsiți destoinici de către comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări vor fi declarați definitiv.

Comisiunea se va pronunța pe baza notelor șefilor ierarhiei ai funcționarului.

Funcționarului, care nu va fi găsit apt pentru definitiv, se va acorda dreptul de a mai face încă un an stagi. Dacă nici după trecerea acestui timp el nu va fi găsit apt pentru a fi declarat definitiv, va putea fi depărtat din funcțiune.

Numirile stagiilor, precum și a funcționarilor definitiv, se vor face în ordinea clasificărilor și pe măsura vacanțelor.

Art. 38. — În interes de serviciu bine motivat și numai cu avizul conform al comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări, se pot numi de drept în funcțiuni vacante, până la gradul de subdirector inclusiv sau funcțiuni echivalente, specialiștii recunoscuți și cari îndeplinesc celelalte condițiuni legale.

Asupra acestor numiri, după trecerea de un an comisia pentru propuneri de numiri și înaintări se pronunță din nou dacă e locul a le acorda definitiv, numai pe baza recomandațiunilor șefilor ierarhici.

Art. 39. — Toate numirile și înaintările se vor face cu avizul conform al comisiunilor speciale ce se înființează.

În administrațiile publice ale Statului aceste comisii se vor forma pe minister, iar pentru direcțiunile speciale dependente de minister, pe direcțiune și se vor compune din totalitate directorilor generali sau directorilor conducători de servicii, sub președinția secretarului general.

Aceste comisii au competența asupra întregului personal administrativ, interior sau exterior, ce depinde de acel departament sau direcțiune.

Art. 40. — Comisiunile pentru propuneri de numiri și înaintări tuturor funcționarilor județeni ai comunelor urbane reședințe și comunelor rurale se vor compune din 3 membri și anume:

1. Directorul prefecturii;
2. Secretarul consiliului județean;
3. Un delegat desemnat din sânul ei de delegația permanentă și care va prezida de drept comisiunea.

Pentru comunele urbane reședințe se compune din:

1. Secretarul primăriei;
2. Un șef de serviciu, cel mai vechiu și mai înalt în grad;
3. Un delegat al consiliului comunal desemnat de consiliu și care va prezida de drept comisiunea.

Secretarii consiliilor județene și consiliilor comunale se numesc de consiliile respective.

Art. 41. — Încetarea dela o clasă la alta se poate obține după un stagiu de minimum un an, iar înaintările în grade după minimum 2 ani.

Art. 42. — Însintările se fac la vechime și la alegere în așa fel ca proporția celor făcuși la vechime să nu fie mai mică de jumătate până la funcția de șef de birou inclusiv sau funcțiuni echivalente; iar înaintările în funcțiuni mai mari se fac numai la alegere.

Art. 43. — În administrațiile centrale, propunerile la înaintări se fac de către director, iar pentru serviciile exterioare de către șeful serviciului respectiv.

Pentru funcționarii administrațiilor județene și comunale și acelor cu caracter local, propunerile se vor face de șefii de servicii.

Pentru directorii generali sau directori, conducători de serviciu, înaintarea se face de șeful departementului respectiv, cu avizul comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări.

Art. 44. — Propunerile trebuie să fie motivate și însoțite de foile de calificatie.

Aceste propuneri trebuie să ajungă neaparat la comisiile de înaintări cel mai târziu până la 1 Iunie al fiecărui an.

Art. 45. — Comisiile, întemeindu-se pe foile de calificatie pe orice investigațiuni va găsi de cuvânt să facă și având în vedere propunerile, întocmesc tablourile de înaintări în fiecare an pentru toți funcționarii din serviciile exterioare și pentru cei până la gradul de subdirector inclusiv de serviciile centrale.

Art. 46. — Tablourile de înaintări sunt publice. Ele vor fi publicate în buletinele administrațiilor publice unde există și în *Monitorul Oficial*,

Aceste tablouri sunt valabile numai pentru anul care urmează. Cei rămași neînaintați în cursul aceluși an, pentru a figura în tablourile viitoare, trebuie să fie din nou propuși și admiși.

Art. 47. — Înaintările se fac în ordinea înscrierii în tablouri.

Cu toate acestea, la înaintări în servicii speciale autoritatea în drept poate să se abată dela această normă când bunul mers și interesul serviciului îl cere, însă numai cu avizul conform al comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări.

Art. 48. — Numirile și înaintările până la gradul de subdirector exclusiv, sau funcțiuni echivalente, se vor face prin deciziuni ministeriale; în funcțiunile superioare acestora prin decrete regale.

CAPITOLUL IV.

Transferări.

Art. 49. — Funcționarii pot fi transferați după cerere, dela un serviciu la altul, sau chiar în altă autoritate, însă cu încuviințarea șefului superior al autorității ce părăsește și al acelei în care intră.

Art. 50. — Transferările dela un serviciu la altul în aceeași administrație, precum și transferările dela un județ la altul, în serviciile exterioare, sunt obligatorii, dacă sunt făcute în interes de serviciu, în funcțiuni echivalente și cu avizul conform al comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări. Funcționarii transferați în interes de serviciu au dreptul la transport gratuit pentru ei familie și bagaje.

Detășările se vor face îndeplinind același formalități ca și transferările.

CAPITOLUL V.

Disciplina.

Art. 51. — Pedepsele disciplinare sunt:

1. Mustarea verbală sau scrisă;
2. Mustarea cu pierderea salariului pe cel mult 15 zile;
3. Stergerea de pe tabloul de înaintare;
4. Mutarea pe cale disciplinară;
5. Excluderea din serviciu pe timp de maximum 6 luni cu pierderea salariului;
6. Punerea în disponibilitate;
7. Destituirea.

Timpul cât rămâne funcționarul exclus sau în disponibilitate nu contează la vechime.

Art. 52. Pedepsele dela No. 1 și 2 se pot aplica de șeful superior al autorității de care depinde funcționarul.

Pedeapsa dela No. 2, dacă a fost aplicată de două ori în cursul unui an pentru a treia oară se va pronunța de comisia de disciplina.

Celelalte pedepse se dau numai cu avizul conform al comisiei de disciplină.

Funcționarului căruia i s'a aplicat vreuna din măsurile disciplinare prevăzute la alineatul 1, 2 și 3. i se va șterge de drept pedeapsa din foaia calificativă dacă a funcționat 5 ani fără să mai fi suferit altă pedeapsă.

Art. 53. — Trimiterea în judecata consiliului de disciplină se hotărăște de ministru sau de șeful ierarhic sau de un delegat al autorității, cu care ocazie va fi ascultat și învinuitul.

Funcționarul învinuit are dreptul să ia cunoștință de cuprinsul dosarului.

El se va apăra singur verbal sau printr'un memoriu scris, sau printr'un coleg ales de dânsul din aceeași administrație.

Art. 54. — Funcționarul trimis în judecată va fi înștiințat în scris cu cel puțin 15 zile libere de termenul procesului.

Art. 55. — Judecata se va face în ședință secretă.

Deciziunile comisiei se dau motivate.

Deciziunile acestei comisii sunt definitive și executorii.

Art. 56. — Funcționarul pedepsit cu disponibilitatea nu poate fi reprimat decât după doi ani dela data lăsării în disponibilitate și în clasa cea mai de jos al funcțiunii ce au avut, iar cei destituiți nu vor mai putea ocupa niciodată vre-o funcțiune publică.

Art. 57. — În cazul când interesul serviciului sau a cercetărilor o cere, funcționarul învinuit poate fi suspendat înainte de a se pronunța comisia de disciplină, cu condițiunea ca în termen de 30 de zile dela suspendare să fie trimis înaintea comisiei, care este obligată să l judece în cel mult 2 luni.

Aceasta suspendare nu atrage după sine pierderea salariului, nici a vechimei.

Art. 58. — Suspendarea din serviciu este obligatorie când în contra unui funcționar în serviciu s'a deschis acțiune publică pe baza ordonanței judecătorului de instrucție pentru una din crimele sau delicturile de fals, furt, înșelăciune, stentate în contra bunelor moravuri (cazuri prevăzute de art. 262, 263, 264 și 267 din codul penal), mituire, delapidare de bani publici, percepere de taxe ilegale, rupere de sigiliu, sustragere, ascundere sau desființare de acte aflate în arhive sau în depozite publice și instigare la grevă.

Când funcționarul este achitat, cazul va fi adus înaintea comisiei de disciplină, care se va pronunța dacă funcționarul poate sau nu a fi reprimat în serviciu, iar când a fost condamnat definitiv, suspendarea provizorie se transformă de drept în deslituire.

CAPITOLUL VI.

Comisiile de disciplină

Art. 59. — Comisiunile de disciplină în administrațiile centrale vor fi compuse din:

a) Un consilier al Curții de apel, ales de secțiunile întrunite ale Curții;

b) Un funcționar cel mai înalt și mai vechiu în grad din administrația centrală;

c) Unul din directorii conducători de serviciu tras la sorți în comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări.

Art. 60. — Comisiunile disciplinare pentru funcționarii județeni, comunali și ai celorlalte autorități cu caracter local vor fi compuse din:

a) Primul-președinte sau președintele tribunalului orașului de reședință;

b) Un șef de serviciu delegat de consiliul județean;

c) Un șef de serviciu delegat de consiliul comunal al orașului de reședință sau al autorității locale.

Art. 61. — Membrii comisiunilor se numesc prin decret regal pe termen de 3 ani.

Tot pe 3 ani se numește și câte un supleant corespunzător fiecărui din membrii din comisiune.

CAPITOLUL VII.

Dispozițiuni diverse și transitorii

Art. 62. — Funcționarii aflați în serviciu la punerea în aplicare a acestui Statut și cari se găseau în funcțiune la 1916, chiar dacă nu au titlurile de studii cerute, pot înainta până la gradul de director inclusiv.

Art. 63. — În timp de 5 ani dela punerea în aplicare a prezentei legi, se pot numi funcționari stagiați în caz de necesitate și minori dela 18 în sus; aceștia însă nu vor putea deveni definitivii înainte de a fi majori, iar pentru bărbați înainte de a fi satisfăcut legea recrutării.

Art. 64. — Funcționarii, cari la punerea în aplicare a acestei legi au o vechime de cel puțin 5 ani consecutivi, precum și acei cari au fost primiți în

funcțiuni stabile, pe baza unui examen de admitere, sunt considerați stabili.

Asupra tuturor celorlalți cari îndeplinesc condițiile de admitere și au o vechime mai mică de 5 ani și mai mare de un an va aprecia comisia pentru propuneri de numiri și înaintări dacă sunt necesari și urmează să fie declarați definitiv.

Art. 65. — Funcționarii demisionați pot fi reprimiți în funcțiunile pe cari le-au avut sau altele echivalente, în aceeași administrație, cu avizul conform al comisiei, pentru propuneri de numiri și înaintări, dacă n'au trecut 5 ani dela ieșirea lor din serviciu.

Art. 66. — Autoritățile publice, cu ocazia punerii în concordanță a legilor de organizare cu prezentul Statut sunt datorate să fixeze numărul și felul funcțiilor ce trebuie să între în compunerea fiecărui serviciu, astfel ca o direcție generală să cuprindă mai multe servicii, potrivit nevoilor și importanței ce au.

Funcțiunile ce se vor găsi inutile vor fi suprimate, iar funcționarii respectivi vor fi numiți în funcțiuni echivalente sau inferioare, păstrându-și însă salariul ce primeau la desființarea funcțiunii lor.

Funcționarii cu o vechime mai mică de 5 ani, cari vor fi lăsați în disponibilitate, vor primi retribuțiune pe 2 luni.

Dacă prin noua organizare se aduce modificare în compunerea cadrelor, funcționarul a cărui funcțiune coboară își va păstra salariul ce-l avea.

Art. 67. — În viitor, când vor lua ființă noi servicii publice, dictate de interesele generale ale Statului, județelor și comunelor, gradele și clasele diferitelor funcțiuni se vor fixa numai după ce s'a luat avizul consiliului superior legislativ.

Art. 68. — În termen de 6 luni dela promulgarea acestui Statut se va întocmi regulamentul de aplicare.

Art. 69. — Pentru ca legile de organizare și tabelele de personal să păstreze armonia și unitatea necesară, se va lua asupra lor, în prealabil, avizul consiliului superior legislativ și nu se pot prezenta Corpurilor legiuitoare decât însoțite de acest aviz.

Art. 70. — Se abrogă orice legi, regulamente și dispoziții de ori ce natură din întreg teritoriul României, contrare prezentului Statut, la punerea sa în aplicare.

Art. 71. — Legea se va pune în aplicare la 1 Ianuarie 1924. Măsurile pregătitoare se vor putea lua dela data promulgării acestei legi.